

DIPLOMADOLGOZAT

Név: Varga-Aracsi Anita
szak: neveléstudomány MA

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus Neveléstudományi Intézet

Varga-Aracsi Anita
neveléstudomány MA
levelező munkarend

Belső témavezető: Dr. Gombos Péter
főigazgató-helyettes

Az underclass revolúciója

ABSZTRAKT

A különböző magyarországi népcsoportok társadalmi együttélésével – annak sikeres vagy sikertelen asszimilációs törekvéseivel – multidiszciplináris kontextusban foglalkozni nem újkeletű dolog. Számos kutatás és vizsgálat leírásában olvashatunk arról is, hogy milyen faktorok befolyásolják azt, hogy valaki az életét „sikerre vigye”. A két témakör metszetében találtam meg azt a területet, amely diplomadolgozatom témáját adja. Jelen kutatásom során azt a vizsgálati célt tűztem ki magam elé, hogy a legnagyobb számú magyarországi kisebbség – a roma/cigány népesség – kapcsán megkíséreljek választ találni arra, milyen tényezők teljesülése esetén tud valaki eljutni a mélyszegénységből az elégedettségig, ilyen értelemben tehát önmaga által sikeresnek érezni az életét. A vizsgálat relevanciájának érdekében kutatásom módszerül a narratív életútinterjút mint kvalitatív kutatást alkalmazom. Vizsgálatom résztvevője három Somogy vármegyei illetőségű, mélyszegénységből indult roma/cigány származású férfi, akik életére a gyors ütemű társadalmi mobilitás jellemző. A célom mindhárom esetben az volt, hogy az interjúalanyok szubjektív beszámolóinak megismerése során megtaláljam azokat a fő szegmenseket, amelyekre felfűzhető individuális sikertörténetük. Kutatásom tapasztalati értéke szá-

momra kiemelkedő, mert mindhárom vizsgálatba bevont személlyel olyan bizalmi viszonyt sikerült kiépítenem, mely lehetőséget teremtett, hogy megismerhessem az életútjukon keresztül átadható gondolataikat és gondolkodási struktúráikat. Vizsgálati eredményeim rámutattak arra, hogy az underclassból való kitörés a három kutatásba bevont alany esetében sikeres társadalmi integrációt is eredményezett, melyhez az utat az oktatási mobilitás tette lehetővé. A társadalmi mobilitást kísérő jellegzetességek (mint az bikulturális roma identitás, a romákat támogató oktatási programok kiemelt szerepe, továbbá a származási közeg felé való „visszaadási” kötelezettség érzése) mindhárom esetben igazolódott. Kutatási kérdéseimre konkrét, extenzív válaszokat kaptam, melyek ismerete hozzájárul annak megértéséhez, hogy az érték mindig maga az ember.